

LITERATURA POLSKA OBU AMERYK

Studia i szkice
Seria druga

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2016

Literatura
polska
obu Ameryk

Studia i szkice
Seria druga

NR 3499

Literatura
polska
obu Ameryk

Studia i szkice
Seria druga

Pod redakcją
Bożeny Szałasty-Rogowskiej

Redaktor serii: Historia Literatury Polskiej
Marek Piechota

Recenzent
Violetta Wejs-Milewska

Spis treści

Słowo wstępne (Bożena Szałasta-Rogowska)	9
--	---

Poetycko o/w Ameryce

Marian Kisiel „Utracone” i „odzyskane”. O dwóch wierszach Floriana Śmiei	13
Alicja Jakubowska-Ożóg Figury nieobecności w wierszach Grażyny Zambrzyckiej	27
Bożena Szałasta-Rogowska Mit rodzi(n)ny w twórczości Marka Kusiby w świetle tomu <i>Rajskie</i>	41
Zdzisław Marcinów Prywatna Ameryka Wierzyńskiego	61
Miłosz Piotrowiak Wojny z oddali. <i>W imię Ojca</i> Kazimierza Wierzyńskiego	73
Ewa Bartos „Kasandra się myli”. Epilog przyjaźni Wierzyńskiego z Lechoniem	87
Anna Fiederń Poetycka biografia emigrantki Anny Frajlich. Wokół tomiku <i>Łodzią jest i jest przy- stanią</i>	103
Katarzyna Niesporek Przestrzenie utracone. O poezji Anny Frajlich	123
Justyna Budzik W poszukiwaniu pełni. Czesława Miłosza spotkania z poezją anglo-amerykańską	141

Epicko o/w Ameryce

Grażyna Maroszczuk „Spotkanie, którego nie będzie”. <i>Na wierzbach... nasze skrzypce</i> Juliana Strykowski skiego	155
Jolanta Pasterska Kobieta na wygnaniu. O bohaterce prozy Danuty Mostwin	169
Janusz Pasterski Brazylia i polscy emigranci w cyklu powieściowym Jerzego Kossowskiego <i>Ta krew nie płami</i>	183
Agata Paliwoda „Znaleźć dla siebie nowe miejsce pod słońcem”. Twórczość prozatorska Wacława Lieberta	203
Sonia Caputa Kultura etniczna Polonii amerykańskiej i kulinarna nostalgia w twórczości ame- rykańskich autorów polskiego pochodzenia. Głos trzeciego pokolenia: proza Leslie Pietrzyk i Anthony’ego Bukoskiego	215

Niefikcjonalnie o/w Ameryce

Małgorzata Krakowiak Z powodu Polski, z powodu Ameryki... Wspólny epizod z biografii twórczych Józefa Czapskiego i Jana Lechonia	229
Aleksandra Dębska-Kossakowska Niepokoje amerykańskie Jana Józefa Szczepańskiego	245
Monika Wiszniowska Obraz Stanów Zjednoczonych we współczesnym reportażu polskim. Rekonesans	257
Katarzyna Frukacz „Czymże są nasze niepokoje przy ich niepokojach?”. Historyczne fale emigracji polskiej do Stanów Zjednoczonych w reportażach Małgorzaty Szejnert	273
Marek Kusiba Lęk i odraza w Nowej Hucie. Ryszard Kapuściński i amerykańskie Nowe Dzien- nikarstwo oraz dziennikarstwo gonzo (narracja krytycznoliteracka)	285
Jan Wolski „Tkwią w Kanadzie po uszy” — Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska i Adam Toma- szewski	327

Stany życia literackiego

Nina Taylor-Terlecka Wieczory nad Michigan — spotkania literackie Polskiego Związku Akademików w Chicago	343
Beata Hebzda-Sołogub „Jestem strażnikiem polskości w Ameryce”. Adam Lizakowski jako twórca środowiska kulturalnego Polonii amerykańskiej	375
Rafał Moczkoan Strategie krytycznoliterackie Wiktora Weintrauba (na przykładzie jego współpracy z londyńskimi „Wiadomościami”)	393
Ewa Kołodziejczyk Czesław Miłosz o emigracji polskiej w cyklu <i>Życie w USA</i>	413
Piotr Millati Amerykańska przygoda Leopolda Tyrmanda z konserwatyzmem	425
Kazimierz Adamczyk Świat nieprzedstawiony. Ameryka w literackich świadectwach drugiej emigracji niepodległościowej	439
Magdalena Piekara Ameryka i polski socrealizm, czyli coca-cola czy cukier trzcinowy	455
Paweł Majerski O <i>Dwóch rozmowach</i> . (<i>Oak Park / Puszczykowo / Oak Park</i>) Tymoteusza Karpowicza, Andrzeja Falkiewicza, Krystyny Miłobędzkiej	471
Bibliografia (wybór)	479
Indeks osobowy (zestawiła Ewelina Suszek)	493

Słowo wstępne

Choć już sam tytuł *Literatura polska obu Ameryk. Studia i szkice. Seria druga* niejako implikuje podwójność, to niniejszy tom artykułów nie ma być tylko dopełnieniem czy uzupełnieniem serii pierwszej.

Seria druga tej publikacji zainspirowana została słowami Czesława Miłosza napisanymi w 1965 roku w Berkeley: „Opowiadałbym gdybym umiał wszystko co jedna pamięć / może zebrać na chwałę ludzi”. Książką tą staramy się po raz kolejny opowiedzieć właśnie o polskiej twórczości literackiej powstającej na obu amerykańskich kontynentach. Temat polsko-amerykańskich związków literackich jest bowiem interesujący, godny badawczej zadumy i na pewno wciąż jeszcze niewyczerpany. Domaga się więc nowego opisu, czasem reinterpretacji, często prapremierowego głosu krytycznego.

Artykuły w tomie *Literatura polska obu Ameryk. Studia i szkice. Seria druga* podzielone zostały na cztery części wyznaczone dość szeroką optyką rodzajową czy gatunkową. To optyka prosta, ale wygodna i, co chyba ważniejsze, porządkująca zarówno „amerykańską” różnorodność literacką, jak i różnorodność ujęć krytycznych pomieszczonych w tej książce. W pierwszej z części: *Poetycko o/w Ameryce*, badacze przyglądają się twórczości poetów: Florianą Śmiei, Grażyny Zambrzyckiej, Marka Kusiby, Kazimierza Wierzyńskiego, Jana Lechonia, Anny Frajllich i Czesława Miłosza. W części następnej interpretacji poddana zostaje proza polska powstająca za Atlantykiem; w *Epicko o/w Ameryce* pojawiają się omówienia utworów Juliana Strykowski, Danuty Mostwin, Jerzego Kosowskiego, Wacława Lieberta oraz Leslie Pietrzyk i Anthony’ego Bukoskiego. Autorzy artykułów zgromadzonych w następnej części koncentrują się na prozie niefikcjonalnej — między innymi autorstwa Józefa Czapskiego, Jana Lechonia, Jana Józefa Szczepańskiego, Ryszarda Kapuścińskiego, Małgorzaty Szejnert oraz Jadwigi Jurkszus-Tomaszewskiej i Adama Tomaszewskiego. Książkę domyka część zatytułowana *Stany życia literackiego*, w której omawiane są między innymi spotkania literackie Polskiego Związku Akademików w Chicago, krytyka Wik-

tora Weintrauba, publicystyka Czesława Miłosza, związki Leopolda Tyrmanda z konserwatyzmem, wizja Ameryki w pisarstwie emigracji powojennej czy polskich socrealistów, działalność społeczno-literacka Adama Lizakowskiego oraz rozmowy międzykontynentalne Tymoteusza Karpowicza, Andrzeja Falkiewicza i Krystyny Miłobędzkiej.

Książka, którą oddaję do rąk Czytelnika, na pewno nie zamyka tematu „amerykańskiego” w badaniach literaturoznawczych. Co więcej, nie było takiego zamierzenia. Ma raczej być zachętą do dalszych studiów, lektur, zadumy krytycznej i historycznoliterackiej.

Bożena Szalasta-Rogowska

Indeks osobowy

A

Abramowicz Alfred Leo 365
Abramowska Janina 337, 482
Ackerman James Sloss 250
Adamczyk Kazimierz 124, 125, 482
Adamic Louis 452
Adams Tim 317
Adenauer Konrad Hermann Josef 457
Adorno Theodor W. (właśc. Theodor Ludwig Wiesengrund) 472
Aeschlimann Richard 237
Aldridge Harold Edward James 458
Aldridge Joanna Mary 351
Aldridge James 458
Amado Jorge 458, 461, 463–469
Anders Jarosław 110
Anders Władysław Albert 234, 459
Andersen-Nexø Martin 458
Andres Zbigniew 17, 18, 92, 104, 108, 482, 485, 488
Andruszkiewicz Franciszek 414
Ankersmit Frank 440
Antin Mary 218
Apollinaire Guillaume 361
Aragon Louis 458
Araszkiewicz Agata 173, 485
Arendt Hannah 314, 482
Aronson Howard 346
Asnyk Adam 100
Assorodobraj-Kula Nina 276, 487

Astor John (pseud. Jack) 69
Aucoin James L. 317, 318, 482
Auden Wystan Hugh 112, 142
Audubon Jean-Jacques 70
Auerbach Jacob 278
Azarjew Andrzej 348, 350, 355, 356, 357, 360, 366, 368

B

Babel Izaak 292
Babiński Grzegorz 414
Babiracki Krzysztof 386
Bacewiczówna Wanda 463, 465
Bachelard Gaston 54, 55, 117, 206
Baliński Stanisław 88, 98, 104, 353, 482
Balthasar Hans Urs von 85
Bandera Stepan 53
Banfi Jaime Abello 291
Baranowska Izabella 368
Barańczak Stanisław 181, 394, 491
Barber Benjamin 258
Barreto Bruno 468
Barszczewska Elżbieta 363, 364
Barszczewska Wanda 363
Bartelski Lesław 294
Barthes Roland 39, 56, 173
Bartholomew Anna 28
Bartholomew Gilbert 28
Bartkowicz Anna 276, 491
Bata Artur 53

- Baudelaire Charles 142
 Baudrillard Jean 259, 264, 482
 Bayer Alan 416
 Beauvoir Simone de 343, 443
 Berent Waclaw 397
 Beres Stanisław 104, 106–109, 118, 382, 388, 389, 482
 Bernoulli Daniel 473
 Bialik Włodzimierz 170
 Białasiewicz Józef 282, 357
 Białostocki Jan 250
 Biedermann Hans 117
 Bińczyk Marek 16, 39, 173, 486
 Biękowski Władysław 409
 Biękowski Zbigniew 354, 355
 Bierut Bolesław 112
 Bill-Bielocerkowski Władimir 458
 Bird Tom 104, 490
 Blake William 142, 431
 Blejwas Stanisław A. 282, 482
 Bliziński Józef 363
 Błasiak Anna 179
 Błędowska Magdalena 382, 388, 489
 Błoński Jan 54, 149
 Bobka Lesław 211
 Bobkowski Andrzej 354, 372
 Boguszewska Helena 315
 Bohdanowiczowa Zofia 24, 486
 Bohusz-Szyszko Marian 62, 63, 482
 Bołaszewska Hanna 28
 Borges Jorge Louis 73
 Borkowska Grażyna 109, 161, 482
 Borowiec Jarosław 471, 472, 474, 479, 483
 Borowski Andrzej 304
 Borowy Waclaw 395, 399, 404
 Bosch Hieronim 143
 Boulding Kenneth 83
 Bourdieu Pierre 477
 Boym Icchak 162, 167
 Boym Svetlana 223, 225, 483
 Braga Sônia Maria Campos 468
 Branco Eliza 461
 Brand William 290, 318
 Brandys Kazimierz 45, 456
 Brandys Marian 456
 Braun Kazimierz 384, 386
 Brecht Bertolt (właśc. Eugen Berthold Friedrich Brecht) 461
 Breźniew Leonid Iljicz 61
 Brodski Josif (właśc. Iosif Aleksandrowicz Brodski) 79, 80
 Brodzka Alina 205, 280, 492 zob. też Brodzka-Wald Alina
 Brodzka-Wald Alina 161, 487 zob. też Brodzka Alina
 Broncel Zdzisław 403
 Broniewski Władysław 57
 Brook Aleksander 68
 Browder Earl 418
 Brown John 443
 Browning Robert 142
 Brückner Aleksander 405, 481
 Brycht Andrzej 210
 Brzoza Jan 315
 Brzozowski Stanisław 314
 Buchholz Mirosława 203
 Buczyńska-Garewicz Hanna 314, 482
 Budzik Justyna 44, 147, 483
 Buford Bill 318, 483
 Bugajski Ryszard 46
 Bujnicki Tadeusz 119, 492
 Bukoski Anthony 9, 215, 216, 219, 223–225, 479
 Bukowski Henryk 379
 Burke Edmund 344
 Burney Christopher 418
 Burska Lidia 329, 485
 Burzyńska Anna 170
 Busza Andrzej 44
 Byrski Zbigniew 446, 450, 483
- C**
 Cahan Abraham 218
 Calder Alexander 70
 Champion Jane 46
 Capote Truman 286, 288–290, 293, 294, 314

- Caputa Sonia 223
Carey John 315, 316
Carnegie Andrew 69
Casanova Zofia 370
Casona Alejandro 362
Cavanagh Clare 477
Cézanne Paul 237, 250
Chabrowski Tadeusz 384, 386
Chalmers Gordon Keith 434
Chałko Władysława 344, 345, 346
Chałko Zbigniew 346, 347, 353, 357,
361, 369, 370, 384
Chapiński Beniamin 378
Chatwin Bruce 317
Che Guevara Ernesto (właśc. Ernesto Ra-
fael Guevara de la Serna) 427
Chiu Monica 218
Chmielowiec Michał 62
Chodubski Andrzej 282, 483
Chomsky Noam 258
Chopin Fryderyk Franciszek 65, 87
Choromański Michał 183, 315
Christgau Robert 286
Chromy Krystyna 28
Chruszczow Nikita Siergiejewicz 321
Chrzanowski Ignacy 393, 405, 481
Chudak Henryk 54
Churchill Winston Leonard 409
Chwedryk Józef 386
Chwin Stefan 477
Ciechanowski Jan 183
Cieślak Tomasz 43, 488, 491
Cioran Émile Michel 16, 237, 483
Cirlot Juan Eduardo 33, 117
Clary Johnny Lee 263
Clausius Rudolf Julius Emanuel 473
Clutter, rodzina (Herb, Bonnie, Nancy,
Kenyon) 289
Compagnon Antoine 170
Conrad Joseph 191, 233, 289
Cooney Terry A. 414
Cooper James Fenimore 426
Craig Edward Gordon (właśc. Henry
Edward Gordon Godwin Werdell) 346
Crimmins Jerry 358
Cudak Romuald 74, 98, 491
Curie-Skłodowska Maria 280
Curyło Artur 376, 483
Custine Astolphe-Louis-Léonor de 268
Cwojdzński Antoni 234
Cybulska Maja Elżbieta 104, 106, 110—
111, 112, 118, 120, 483
Cybulski Maciej 209, 483
Cyganiewicz Zbigniew (właśc. Jan Stani-
sław Cyganiewicz) 275
Cyrankiewicz Józef 300
Czachowska Jadwiga 105, 203, 393
Czapliński Przemysław 13—15, 17, 20,
207, 208, 483
Czapski Józef Maria Franciszek (właśc.
hr. Józef Maria Franciszek Hutten-
-Czapski h. Leliwa) 9, 229, 230, 233—
243, 479, 483
Czarnecka Barbara 441—443, 483
Czarnyszewicz Florian 199
Czartoryska Urszula 250
Czaykowski Bogdan 44, 45
Czechow Anton Pawłowicz 465
Czechowicz Józef 48, 142
Czermański Zdzisław 183
Czermińska Małgorzata 48, 131, 136,
138, 161, 205, 207, 418, 483
Czerniawski Adam 318
Czerska Tatiana 169, 170, 174, 178, 483
Czuchnowski Marian 62, 483
Czyżewska-Jacquement Agnieszka 50
Czyżewski Tytus 233
- Ć
- Ćwiklińska Mieczysława 362, 363
- D
- Dalí Salvador (właśc. Salvador Domènec
Felip Jacint Dalí i Domènech, marquès
de Dalí de Púbol) 165, 248
Danilewicz-Zielińska Maria 88—90, 205,
483
Dargiewicz Jerzy 378

- Dasko Henryk 434, 483
 Davidson David 417
 Dąbrowska Danuta 171, 483
 Dąbrowska Elżbieta 211, 485
 Dąbrowska Maria 315
 Dąbrowski Bartosz 51, 483
 Dąbrowski Mieczysław 208, 483
 Dedecius Karl 353, 354
 Dejczner Maciej 46
 Deuar Maciej 105, 106, 108, 109, 112, 483
 Dębicki Henryk 463
 Dębska-Kossakowska Aleksandra 266, 484
 Dichy Albert 49
 Dickinson Emily 181
 Didion Joan 286, 293, 318
 Dłuska Maria 364, 365, 371
 Dłuski Stanisław 384
 Dmowski Roman Stanisław 355
 Dobrzański Henryk (pseud. Huba) 209
 Domańska Ewa 163, 266, 267
 Domańska Helena 378
 Domosławski Artur 258
 Dorosz Beata 80, 88, 90, 100, 184, 204, 232, 444, 484
 Dostojewski Fiodor Michajłowicz 230, 401
 Drabik Lidia 103
 Dras Teresa 118, 484
 Drwęska Alicja 62, 63, 484
 Drzewucki Janusz 107, 484
 Duch Bronisław 189, 197
 Dudarew Ossetyński Leonidas 371
 Dudek Jolanta 74
 Dudko Bożena 287
 Dudziński Andrzej 381, 386, 484
 Dunaj Ewa 132, 484 zob. też Dunaj-Kozakow Ewa
 Dunaj-Kozakow Ewa 137, 484
 Duncan Izadora (właśc. Angela Isadora Duncan) 305
 Dunin-Borkowski Olgierd 196, 484
 Durczak Jerzy 287, 288, 314
 Dusza Edward 369, 370
 Dybciak Krzysztof 184, 248, 255, 484
 Dybek Stuart 219
 Dybowska Ewa 179
 Dyer Geoff 285, 314, 484
 Dygasiński Adolf 186
 Dylan Bob (właśc. Robert Zimmerman) 427
 Dylewska Jolanta 386, 488
 Dzierżyński Feliks 322, 324
 Dziewońska-Krzemieńska Elżbieta 348, 349, 353, 357, 359
 Dzierwoński Edward 357
 Dziubka Kazimierz 433
- E**
- Eaton Tomasz 338
 Eichlerówna Irena 349
 Einstein Albert 473
 Eisenhower Dwight 419, 457, 460
 Eliot Thomas Stearns 142
 Éluard Paul 458
 Engelking Leszek 286, 488
 Engle Paul 247, 249
 Erenburg Ilia 320, 461
 Ernst Max 248
 Escamilla Oscar 291
 Essig Karl 209
 Ezop 304
- F**
- Falkiewicz Andrzej 10, 471–475, 477, 479, 483
 Falkin-Sibiga Irena 274, 483
 Falkowski Witold 240, 489
 Fang Witold 347, 348
 Fangor Wojciech 456
 Fangrat Tadeusz 85
 Faraday Michael 473
 Fast Howard 458, 461
 Faulkner William 67, 444
 Fiałkowski Tomasz (pseud. Lektor) 320
 Field Andrew 286
 Fik Ignacy 319

- Fischer Michael 220
 Fischler Claude 217, 222, 484
 Fitzpatrick Collan 386
 Fiut Aleksander 142, 146, 162, 164, 484, 488
 Flaubert Gustave 300
 Flisek Andrzej 287
 Fliziński Stefan 171
 Foner Eric 258
 Fort Jeff 49
 Foucault Michel 77
 Fraiman Susan 148, 178, 484
 Frajlích Amalia 105
 Frajlích Anna (właśc. Anna Frajlích-Zajęc) (pseud. Alicja Szajnert) 9, 103–120, 123–126, 128–138, 479, 482, 483, 485–492
 Frajlích Psachie 105
 Franklin Benjamin 240
 Franz Marie-Louise von 20
 Fredro Aleksander 313, 399, 403
 Fuller D'Ossoli Margaret 399, 481
- G**
- Gabaccia Donna R. 217, 484
 Gajek Ryszard 378
 Gajowy Zbigniew 379, 484
 Gandżawi Nizami 307
 Garczyński Stanisław 353
 Gardaphé Fred L. 216, 217, 224, 484
 Garliński Józef 205, 488
 Garzarolli Richard 237
 Gawęcki Maciej 427, 428, 434, 436, 486
 Genet Jean 46–50, 57
 Geoff Dyer 314
 Gibbons Reginald 477
 Giddens Anthony 172, 484
 Gidyński Joseph 346
 Giedroyc Jerzy Władysław 42, 230, 236, 380, 388, 445
 Gierek Edward 298
 Giergielewicz Mieczysław 399, 400
 Gilbert James B. 414
 Gniliewicz Stefan 347, 352
 Giza Jerzy 188, 484
 Gizella Jerzy 110, 484
 Glensk Urszula 314–316, 319, 484
 Glinczanka Agnieszka 134
 Gliwa Stanisław 107
 Głowiński Michał 205, 364, 459, 484
 Gmitruk Janusz 184, 187, 489, 490
 Goetel Ferdynand 315, 354
 Gogh Vincent Willem van 250
 Gogol Nikołaj Wasiljewicz 286, 287, 298, 488
 Gołaszewska Maria 250
 Gołęb Zbigniew 346, 369
 Gołębowa Janina 346
 Gombrowicz Witold 16, 69, 79, 416, 483
 Gömöri György 356, 357
 Gomułka Władysław 296, 299, 307, 425
 Gontarz Beata 246, 266, 484, 486
 Gorbaczow Michaił Siergiejewicz 38
 Gordon Marek 347, 353
 Gorki Maksym 458
 Gosk Hanna 48, 124, 156, 163, 207, 208, 482, 483, 488
 Górecki Zbigniew 348
 Grabowski Artur 146, 488
 Grabowski Zbigniew 62, 484
 Grant Madison 417, 452
 Greenleaf Barbara Kaye 417
 Greenstone Cecilia 278
 Gromada Tadeusz 275, 482, 486, 488, 489
 Groniowski Krzysztof 184, 485
 Grosfeld Jan 83
 Gross Feliks 446, 450, 485
 Gross Natan 103, 106, 110–112, 118, 485
 Grot Zbigniew 382
 Gruda Eugeniusz 187, 463
 Gruszecki Artur 186
 Grydzewski Mieczysław 61, 99, 233, 394–407, 441
 Grynberg Henryk 104, 158
 Grzymała-Siedlecki Adam 363
 Guillen Michael 473

Guilley-Chmielowska Halszka 175
 Guizot Francois 431
 Gzowski Kazimierz 312
 Gzowski Peter 312

H

Habrowska-Jellacyc Irena 328
 Halecki Oskar 74, 401, 402, 485
 Haller Józef 199
 Hallowell John 434
 Hammerstein Oscar 461
 Hapon-Gerowit Marek 383
 Harrison Jim 305
 Hartwig Julia 361, 362
 Heidegger Martin 476
 Helak Monika 287
 Hełczyński Bronisław 344
 Hemar Marian (właśc. Jan Marian Heschels) 62, 63, 485
 Hemingway Ernest 290–292
 Hempel Antoni 186
 Henkel Barbara 106, 107, 112, 118, 485
 Herbert Zbigniew 21, 435
 Herget Ryszard 204
 Herling-Grudziński Gustaw 62, 63, 398, 485
 Herodot z Halikarnasu 261, 319
 Hersey John 294
 Hertz Aleksander 441, 446, 447, 450, 485
 Hetzel Gunkel Ann 221, 485
 Heydel Magdalena 146, 147
 Heydenkorn Benedykt 332, 337, 479
 Hilgier Jacek 375, 485
 Hillar Małgorzata 354, 355 zob. też Hillar-Bieńkowska Małgorzata
 Hillar-Bieńkowska Małgorzata 355 zob. też Hillar Małgorzata
 Hirsch Marianne 51
 Hitler Adolf 419, 440
 Hłasko Marek 450
 Ho Chi Minh (właśc. Nguyễn Sinh Cung) 427
 Hobbes Thomas 431

Hodorowicz Knab Sophie 222
 Hoff Barbara 434
 Hoffmanówna Antonina 364
 Hołyńska Małgorzata 463
 Homer 96, 195
 Hong Kingston Maxine 218
 Hoover Herbert Clark 360
 Hornung Magdalena 173
 Howard Aronson 346
 Howard John 429
 Huey Long 442
 Hughes Langston 384
 Hulewicz Jan 348
 Husserl Edmund 366

I

Ikonowicz Mirosław 310, 311
 Indrasczyk Arkadiusz 187, 490
 Infeld Leopod 463, 485
 Ingersoll Ralph 419–421
 Irigaray Luce 173, 485
 Isaakowa Michalina 187
 Iser Wolfgang 170, 485
 Iwaniuk Waław 44, 210, 211
 Iwasiów Inga 58
 Iwaszkiewicz Jarosław 234, 456

J

Jakobson Roman 364
 Jakubowska-Ożóg Alicja 18
 Jamrozek-Sowa Anna 92, 485
 Jan Ewangelista 245
 Janaszek-Ivaničková Halina 170, 485
 Janicki Łukasz 43, 55, 485
 Janiczek Sławomir 378
 Jankowska Anna 386
 Jankowska Bożena 388, 485
 Janowska Halina 185, 186, 485
 Janta-Polczyński Aleksander 88, 344, 354, 368, 370, 422, 440
 Januszewski Tadeusz 233, 480
 Jaracz Stefan 357, 407
 Jarema Józef 233
 Jarzabek Barbara 414

- Jarzębski Jerzy 329, 485
Jasieński Bruno 233, 303
Jastrun Mieczysław 405
Jastrzębowski Jerzy 312
Jauss Hans Robert 170, 485
Jaworski Stanisław 475
Jeffers John Robinson 142, 151, 378
Jefferson Thomas 447
Jeleński Konstanty Aleksander 73, 84
Jesienin Siergiej Aleksandrowicz 304, 305
Jewsiewicki Bogumił 288, 296, 479
Jezus Chrystus 30, 47, 53, 54, 116, 219, 366, 388
Jędrzejczak Marcin 173
Jhumpa Lahiri 218
Jiménez Juan Ramón 360
Joachim z Fiore 85
Johnson Buffie 68
Johnson Edward Warren 286, 488, 496
Johnson Gerald 68
Johnson Howard 246
Joliot-Curie Frédéric 461
Jókai Mór 356
Jung Carl Gustav 173
Jurczyński Tomasz 260
Jurkusz-Tomaszewska Jadwiga 9, 204, 210, 327–330, 332, 479, 482, 485
Jurzykowska Milena 352
Jurzykowski Alfred 352, 364, 393
Juszczak Albert/Wojciech 354, 355
- K**
- Kaczanowski Longin 209, 485
Kaczmarek Michał 211, 485
Kafka Franz 249
Kamieńska Anna 30
Kania Ireneusz 33, 117
Kant Immanuel 307
Kapiszewski Andrzej 217, 486
Kapuściński Ryszard 9, 43, 257, 258, 261, 285–300, 302–329, 479, 482, 483, 485, 487–489
Karkowski Czesław 124
Karpińska Marta 118, 119, 134, 135, 139, 486
Karpiński Franciszek 77
Karpowicz Tymoteusz 10, 366, 367, 371, 372, 471–477, 479, 485, 489, 490
Karst Roman (właśc. Adolf Tuchman) 463
Kartvelishulil Mixheil 304
Karwowska Bożena 169, 170, 173, 181, 486
Kasprowicz Jan 348, 368
Kasprzyk Krzysztof 43
Kasterska Maria 188, 191, 486
Katz-Hewetson Janina 203, 208, 486
Kazin Michael 428, 486
Kądziała Paweł 61, 62, 73, 74, 87, 89, 91, 346, 481, 482, 485, 492
Kąkolewski Krzysztof 257
Keneth Adam 378
Kern Jerome 461
Kesey Ken Elton 288
Kęszycka Helena 77
Kibisz Krystyna 346, 347
Kierkegaard Søren Aabye 300
Kij Krzysztof 388, 486
King Martin Luther 447, 448, 450, 488
Kirk Russell 433, 486
Kisch Egon Erwin 314
Kisiel Joanna 486
Kisiel Marian 13, 320, 486
Kisielewski Stefan (pseud. Kisiel) 435
Kister Marian 401
Kitowska-Lysiak Małgorzata 234, 483
Klarner-Kosińska Izabella 184, 489
Klee Paul 68
Klimaszewski Bolesław 107, 188, 280, 486, 490
Klak Tadeusz 477
Kłańska Maria 170
Kłęk Bogdan 382
Kłoczowski Piotr 235, 236, 483
Knee Gina 68
Kniaźnin Franciszek Borgiasz Dionizy 95, 403
Kniga Halina 359

- Kochanowski Jan 94, 393—395
Koestler Arthur 408, 409
Kolbuszewski Jacek 92
Kolonko Max Mariusz 259
Kolumb Krzysztof 62, 63, 80, 485
Kołakowski Leszek 61
Kołodziej Andrzej 378, 379
Kołodziejczyk Ewa 441, 442
Komorowski Tadeusz (pseud. Bór) 413
Konarski Feliks 365
Konopnicka Maria 186, 298
Kopaliński Władysław 52, 57, 111, 117
Kopeć Janusz 388, 484
Kopernik Mikołaj 365
Korboński Stefan 62, 486
Korczak Jerzy 463
Korfanty Wojciech 275
Korian Tola (właśc. Antonina Terlecka) 353, 355, 357, 368, 370
Kornat Marek 413
Kornatowska Maria 109
Kornhauser Julian 439
Korniłowiczówna Maria 364
Korsak Tadeusz 173
Kossak-Szczuczka Zofia 14
Kossakowski Zygmunt 358, 370
Kossowski Jerzy Alfred Tomasz 9, 183, 185, 187—200, 480, 484, 486, 491
Kossutt-Kozińska Irena 463, 465, 466
Kostarczyk Andrzej 240, 489
Koszyca Kazimierz 384, 386
Kościałkowska Janina 169, 176
Kościałkowski Marian 63
Kot Wiesław 157, 162, 163, 486
Kott Jan 103, 113, 405
Kowalczyk Andrzej Stanisław 124, 482
Kowalewski Mirosław 468
Kowalik Jan (właśc. Jan Franciszek Sławiczek) 330, 378
Kowalski Piotr 259, 480, 486
Kozaczka Grażyna 220, 486
Kozicka Dorota 156, 163, 261, 486
Kozłowski E. 344
Krajewska Aldona 106, 107, 440, 486
Krajewski Stanisław 348
Krakowiak Małgorzata 246, 486
Krakowski Edward 399
Krancowa Felicja zob. Lilpop-Krance Felicja
Krasicki Ignacy 394
Kraszewski Józef Ignacy 399, 481
Krawczyk Monika 219
Krawczyńska Dorota 161, 487
Krawiec Jan 358
Kridl Manfred 415, 419
Król Marcin 81, 314, 482
Kruczkowski Leon 461
Kruszewska Jadwiga 347, 348
Kruszewski Zbigniew Anthony 344—348, 368
Kruszka Waclaw 219, 480, 486
Kryszak Janusz 15, 16, 43, 44, 119, 203, 486
Krzeczkowski Henryk 144, 489
Krzemieniowa Krystyna 472
Krzysztoń Jerzy 347
Krzywicka Irena 315
Krzyżagórski Klemens 323, 486
Krzyżanowski Julian 16
Krzyżanowski Ryszard 386
Krzyżański Marek P. 370
Kserkses I Wielki, król perski 294
Kubacki Waclaw 348, 404, 409
Kubiak Hieronim 215, 275, 482, 486, 488, 489
Kubicka-Fenn Joanna 379
Kudła Wiesław 414
Kujawiński Frank 477
Kukieł Marian 346
Kula Marcin 184, 185, 276, 484, 486, 487
Kula Witold 276, 487
Kuncewicz Jerzy 248
Kuncewiczowa Maria 30, 248, 315, 345, 348, 368
Kundera Milan 16, 486
Kunstmann Heinrich 472, 485
Kuprel Diana 43, 304
Kurbanow Szichali 308

- Kurdybacha Łukasz 394
Kurkiewicz Juliusz 266
Kurylak Józef 384
Kuryluk Karol 414
Kurz Andrzej 293
Kusiba Marek 9, 41, 43–50, 54–58,
304, 479, 480, 488, 489, 491
Kusielewicz Eugeniusz 275, 482, 486,
488, 489
Kwiatkowska Irena 356
Kwiatkowska Katarzyna 427, 428, 434,
436, 486
Kwiatkowski Zenon 361
- L
- La Fontaine Jean de 289, 293, 294, 315,
331, 491
Lacan Jacques-Marie-Émile 173
Lachman Michał 318
Lachowicz Teofil 414
Lagerkvist Pär 458
Lahiri Jhumpa 218
Laird Stephan 419
Lane Bliss 415, 420
Lao Tsy 384
Laskowski Wojciech 389, 487
Laurent Olivier 55
Lawrence David Herbert 142, 145, 151
Le Bon Gustaw 253, 254
Le Fort Gertrud von 458
Le Senne René 149
Lebecka Magdalena 285
Lechoń Jan (właśc. Leszek Józef Serafino-
wicz) 9, 66, 79, 80, 87–91, 93–100,
183, 184, 229–237, 241–243, 414,
441–444, 450, 480, 482, 484, 486, 487,
490, 491
Lederer Lajos 356
Lednicki Waław 205
Legeżyńska Anna 30, 487
Legeżyński Stefan 402
Lektor zob. Fiałkowski Tomasz
Lelewel Joachim 405, 481
Lem Stanisław 249, 461
Lenz Nikolas 157
Leociak Jacek 161, 487
Leonidze Georgi 305
Lepecki Bohdan Teofil 187
Lepecki Mieczysław Bohdan 186
Lerski Jerzy 370
Leszcza Jan (właśc. Wiktor Londzin) 353,
378
Leszczyński Paweł 344
Leśman Czesław 206, 487
Leśmian Bolesław (właśc. Bolesław Les-
man) 360, 476
Lewandowski Robert 346, 354, 357, 359,
360, 363, 367, 368
Lewicki Stanisław 378
Lewik Włodzimierz 144
Lewinsky David 218
Lewszyk Roman 378
Libel Elżbieta 379
Lichniak Zygmunt 294
Liebert Jerzy 203
Liebert Waław 9, 203–212, 480, 491
Ligęza Wojciech 113, 114, 119, 183, 184,
487
Lilien-Czarnecka Maria 347
Lilpop-Krancowa Felicja 234, 346
Lincoln Abraham 445
Linda Bogusław 386
Lippman Walter 418
Lipska Ewa 477
Lipski Jan Józef 465, 487
Liskowacki Artur Daniel 104–106, 117,
487
Lisowski Krzysztof 43, 56, 330, 384, 482,
487
Lizakowski Adam 10, 375–390, 483,
484, 485, 487–489
Locke John 433
Lohn Joanna 386
Lorca Federico García 142
Lorenc K. 365
Lorentowicz Jan 91, 92
Lorentz Stanisław 346
Loth Roman 96

Lucas-Gruca Barbara 381, 382, 384, 487
 Lukács György 465
 Luniewska Anna 386
 Lutosławski Wincenty 370
 Luxemburg Rosa 426, 427

Ł

Łapiński Zdzisław 458
 Łobodowski Józef 368, 369, 403
 Łojek Maria 47
 Łotman Jurij Michajłowicz 36
 Łukasiewicz Jacek 17, 21
 Łukasiewicz Małgorzata 170, 485
 Łukaszewicz Łukasz 355, 356
 Łysek Paweł 62

M

MacArthur Douglas George 457
 Macdonald Dwight 414
 Machrowicz Tadeusz 360
 Maciąg Włodzimierz 162
 Mackiewicz Cat Stanisław 401
 Mackiewicz Józef 315, 354
 Madejski Jerzy 58
 Mailer Norman 286, 288, 290, 292–294,
 314
 Majakowski Władimir Władimirowicz
 305
 Majchrowski Zbigniew 51, 483
 Majerski Paweł 113, 487
 Majewski Karen 219
 Majski Iwan M. (właśc. Jan Lachowiecki)
 459
 Makarczyk Janusz 187
 Maksel Rebecca 224, 487
 Malaparte Curcio 290
 Małczewska Zofia 232, 487
 Małczewski Rafał 183, 231, 232, 487
 Małczewski Zdzisław 232
 Małewska Hanna 320
 Malkiewicz-Domańska Irena 356
 Maltz Albert 458
 Małochleb Paulina 108, 136, 491
 Mangam Helena 358

Mannur Anita 218, 487
 Mansfeld Bogusław 234
 Manson Charles Milles 254
 Mao Zedong 427
 Marchocka Maria Teresa 28
 Marcinkiewicz Paweł 384, 386, 390
 Marcisz Bielski 382
 Marcuse Herbert 265, 427
 Markiewicz Henryk 170, 458, 487
 Markiewicz Zygmunt 13, 14, 487
 Markowicz Hanna 210
 Markowski Michał Paweł 170
 Marks Karol (właśc. Karl Marx) 427
 Márquez Gabriel García 286, 292, 293,
 487
 Martinez Tomas Eloy 291
 Mastroianni Marcello 468
 May John 319
 Mazur Bolesław 347
 Mazurek Jerzy 184, 489
 Mazurowa Krystyna 347
 McCarthy Joseph Raymond 442
 McLean Hugh 345, 348
 Melcer Wanda 315
 Meloch Katarzyna 289, 290
 Mencken Henry Louis 260
 Mercer Lorraine 218
 Merton Thomas 253, 487
 Michalska Halina 356
 Michalski Waldemar 108, 487
 Michta Gabriel 378
 Mick Jagger (właśc. Michael Philip Jag-
 ger) 427
 Mickiewicz Adam 16, 78, 95, 349, 395,
 398, 399, 403–405, 408, 481
 Mieczkowska Wanda 380
 Mieczkowski Romuald 380
 Mieczysławska Aniela 236
 Mieczysłowski Witold 62, 487
 Mieroszewski Juliusz (pseud. Londyń-
 czyk) 61, 62, 487
 Mierzyńska Zofia 219
 Międzyrzecki Artur 346, 361, 362, 364
 Mikołajczyk Stanisław 178, 421

- Mikowski Sławomir 382
Mikulski Tadeusz 403, 404
Milde Ewa 386
Miller Marek 285, 489
Milton John 142
Miłobędzka Krystyna 10, 471/472, 475–477, 479, 483
Miłosz Czesław (pseud. Jan M. Nowak) 9, 10, 17, 20, 21, 61, 62, 64, 78, 108, 141–151, 253, 320, 345, 350, 362, 364, 369, 379–381, 413–421, 443, 480, 487, 488, 492
Miłosz Oskar 146, 148, 360
Mioduszewska Barbara 386
Mises Ludvig von 344
Misiak Iwona 113, 117, 488
Miształ Gośław 379
Mizerkiewicz Tomasz 474
Mizielińska Joanna 174, 489
Mizuro Marta 270
Młodożeniec Stanisław 233
Mocarska Zofia 77
Mocyk Agnieszka 186, 187, 488
Modrzejewska Helena (właśc. Jadwiga Helena Misel) 364
Modrzejewski Filip 223, 483
Modzelewska Maria 87, 88
Mokrzycka-Mokranowska Maria 413
Molisak Alina 160
Monk Meredith 278
Monteskiusz (właśc. Charles Louis de Secondat) 433
Montgomery Bernard 419
Morawska Ewa 215
Morawski Kajetan 89
Morawski Sławomir 386
Morcinek Gustaw 315
Morelewski Jan 369
Morrison Jim (właśc. James Douglas Morrison) 427
Morstin Ludwik Hieronim 397
Moscinski Sharon 414
Mostwin Danuta 9, 62, 118, 119, 169–177, 179–182, 199, 358, 359, 445, 446, 448–450, 480, 488, 490, 492
Moulton Artur 461
Mounier Emmanuel 409
Mozart Wolfgang Amadeus 236
Mroczkowska-Brand Katarzyna 290
Mroziewicz Krzysztof 310, 488
Mrożek Sławomir 304
Mrówczyński Bolesław 187
Muszkat Marian 456
Muszyński Jerzy 42/43
- N
- Nabokov Vladimir (właśc. Władimir Władimirowicz Nabokow) 286, 287, 298, 488
Naganowski Egon 464, 466, 467, 488
Naglerowa Hieronim 354
Najder Zdzisław 435
Nałkowska Zofia 315, 363
Napierkowski Thomas 223
Nasiukiewicz Krystyna 109
Neruda Pablo (właśc. Ricardo Eliecer Neftalí Reyes Besualto) 142, 458
Newton Isaac 473
Nęcka Agnieszka 172, 488
Niedenthal Karolina 275, 480
Niedźbała Danuta 348
Niemcewicz Julian Ursyn 237
Niemczyk Wiktor 155
Niemir Jan 219
Niepomnik Jarosław 357
Nieukerken Arent van 144
Niewiadomski Andrzej 330, 482
Nijakowski Lech M. 433
Niklewicz Maria 370
Nira Roman 344
Nixon Richard Milhous 435
Niziurski Edmund 464
Norwid Cyprian Kamil 242, 399, 481
Novak Michael 248, 278, 488
Nowacka Beata 43, 285, 287, 313, 488, 491
Nowak Jan M. zob. Miłosz Czesław
Nowak Janusz 384
Nowakowska Ewa Regina 107, 188, 486

- Nowakowski Marek 379, 488
Nowakowski Tadeusz 176
Nowakowski Zygmunt 315, 398, 400,
401, 402
Nowicki Ron 378
Nowotarska Róża 344, 347, 348, 359,
360, 386
Nycz Ryszard 440
- O**
- Obara Janusz 386
Obertyńska Beata 352, 353
Obidinski Eugene 277, 488
Ochała Alicja 48, 51
Ochała Emil 48
Ochała Helena 48
Ochała Zygmunt 48
Okada John 218
Olejniczak Joachim 100
Olejniczak Józef 205
Olsen Bjørnar 55, 56, 123–125, 138, 488
Olszewski Michał 276, 488
O'Neill Eugene Gladstone 70
Opacki Ireneusz 74, 81, 88, 98, 489,
491
Opoka Magdalena 105, 118, 488
Orliński Wojciech 259, 309, 310, 488
Orłowski Hubert 170
Orłowski Stanisław 48
Orosz Dorota 386
Orski Mieczysław J. 80
Ortwin Ostap 242
Osiatyński Wiktor 278, 433, 488
Osterwa Juliusz 357
Ostrowski Jerzy 186
Owczarek Bogdan 212, 488
Owczarek Wojciech 20
Owczarski Wojciech 51, 483
Ożarowski Filip 386
Ożóg Zenon 18
- P**
- Palczyński Tadeusz 184, 487
Pankiewicz Józef 234
Paramonow Jerzy 322
Pasamonik Barbara 169, 488
Pascal Blaise 299, 300
Pasterska Jolanta 169
Pasterski Janusz 43, 45, 92, 485, 488
Patkowski Maciej 444, 484
Paul Tabori 356
Pawelec Dariusz 20
Pawlikowska Hanna 278, 488
Pawlikowska Jolanta 348, 353, 357, 359,
360, 368, 370
Pawlikowska-Jasnorzewska Maria 348,
354, 355
Pawlikowski Michał 401
Pawlikowski Mieczysław 85
Pawłowski Andre 339
Pawłowicz Bohdan 186, 350–352
Peczkowski Mieczysław 351
Peiper Tadeusz 233, 475, 476
Piątkowska-Stepaniak Wiesława 273,
484, 489
Piechota Magdalena 260, 281, 462, 489,
490
Piekarski Ireneusz 163, 166, 489
Piekło Helena Lenard 344
Pietrkiewicz Jerzy 85
Pietrych Krystyna 43, 488, 491
Pietrzyk Leslie 9, 215, 216, 219–223,
225, 480
Pigoń Stanisław 397, 398, 481
Pilch Andrzej 275, 489
Pilniak Borys Andriejewicz (właśc. Borys
Andriejewicz Wogau) 70
Piltz Jan Władysław 97
Piłsudski Józef 81, 82, 95, 231, 234, 397
Pinochet August 445
Piotrowiak Jan 81, 489
Piotrowski Eligiusz 85
Piotrowski Ryszard 379
Piwowarski Stanisław 366
Plimpton George 286
Pluciński Jędrzej 381
Płoszewski Leon 16
Podermański Leszek 378

Podhoretz Norman 427
 Podhorski-Okołów Leonard 405, 408
 Podoska Teresa 475
 Podsiadło Jacek 384
 Polakówna Janina 356
 Polit Krzysztof 250
 Pollack Martin 275, 480
 Pollakówna Joanna 233, 237, 483
 Pomian-Pożerska Matulewicz Alicja 378
 Pomorski Adam 79, 305
 Poniatowski Andrzej 370
 Poniatowski Stanisław August (właśc. Stanisław Antoni Poniatowski), król Polski 211
 Posern-Zieliński Aleksander 215, 216, 489
 Potocki Jarosław 377
 Potulny Maciej 286, 491
 Pound Ezra 70, 147
 Powichrowska Hanna 382
 Pratolini Vasco 458
 Presley Elvis Aaron 427
 Prędko Franciszek 383
 Pritt Denis Nowell 456
 Prokop-Janiec Eugenia 161
 Prokopiuk Jerzy 173
 Promiński Mariana 319
 Proust Marcel 211, 231
 Prus Bolesław 359
 Pryszczewska-Kozohub Adela 211, 485
 Przedzrymirski Maciej 344
 Przesmycki Miriam Zenon 399
 Przyboś Julian 476, 477
 Przybylski Ryszard Kazimierz 331, 332, 434, 489
 Przybyłko Maria 90
 Przybyłowska Barbara 170, 485
 Przyłuski Bronisław 353
 Puacz Edward 346/347
 Pucińska Lidia 362
 Putrament Jerzy 315
 Pytasz Marek 18, 489
 Pytlakowski Jerzy 466, 489

Q

Quidam zob. Weintraub Wiktor

R

Ratuszyńska Irina 38
 Reagan Ronald Wilson 433, 434, 481
 Redlińska Regina 368
 Reńska Barbara 356
 Rey Sydor 315
 Reymont Władysław Stanisław (właśc. Stanisław Władysław Rejment) 186
 Reymont-Poniński Jan 359
 Rich Adrienne 174, 489
 Rifkin Jeremy 240, 489
 Rilke Rainer Maria 112
 Ripa Karol 347
 Robbe-Grillet Alain 368
 Robeson Paul 461
 Robespierre Maximilien Marie Isidore de 295
 Rockefeller John Davison 69
 Romanowiczowa Zofia 169, 175, 199, 367, 368
 Romer Tadeusz 355, 370
 Romiszewski Eugeniusz 205, 489
 Rorty Richard 258
 Rostkowska Alina 356
 Rostworowski Jan 347, 353
 Roszak Joanna 472, 477, 479, 489
 Roth Philip 287
 Rottenberg Anda 176
 Rozanow Wasilij Wasilewicz 234
 Rozmarek Charles 421
 Rozmus Lidia 386
 Roztropowicz Joanna 110, 489
 Rozwadowska Ludwika 358
 Rożek Lucyna 179
 Różewicz Tadeusz 58, 289, 290
 Rudge Mary 378
 Rudiuk Maria Magdalena 18
 Rudnicki Adolf 241, 242, 315, 489, 492
 Rurarz Agnieszka 293, 487
 Rusin Stefan 43, 489
 Ryba Marian 386

- Rybczyński Aleksander 43
 Rybicka Elżbieta 133, 489
 Rychlińska Anna 368
 Rydz Agnieszka 206, 489
- S**
- Sabo Roman 44, 47, 305
 Sadliński Casimir 349
 Safona (Safo, Sapfo) 28, 482
 Sakowski Juliusz 88
 Sandburg Carl 142, 384
 Sanders Irwin 215
 Sandler Samuel 364
 Sarraute Nathalie 368
 Sartre Jean-Paul 418
 Sawicka Elżbieta 105, 107, 440, 489
 Sawicki Jerzy 456
 Schapiro Shalomo 155
 Scheffer Paul 416, 417, 490
 Schiller Leon 356, 357
 Schulz Bruno 66, 67, 490
 Schumann Robert 100
 Seidler Wiesław 107, 490
 Sekulski Zbigniew 379
 Sellasje Hajle I 315
 Sęk Jan 188, 490
 Shakespeare William zob. Szekspir William
 Shallcross Bożena 55, 123, 488
 Shawn William 427
 Sherman Augustus 275
 Siedlecka Joanna 435, 490
 Siemion Wojciech 358
 Siemiradzki Józef 186
 Sieniawa-Szymański Tadeusz 378
 Sienkiewicz Henryk 14, 295, 302, 359, 364, 372, 458
 Sierakowska Katarzyna 179
 Sierżęga Aneta 382, 385
 Sikora Jerzy 384, 385, 490
 Sikorski Władysław 384, 459
 Silvan Monika 360
 Sinko Zofia 134
 Sito Jerzy Stanisław 144, 355, 489
 Siuda Dorota 379
 Skalmowski Wojciech 304
 Skarga Barbara 32, 490
 Skarżyński Ryszard 433, 490
 Skuczyński Janusz 78
 Skupień Jan 386
 Skwara Marta 147, 490
 Skwarnicki Marek 380, 384, 490
 Skworz Andrzej 292, 482
 Slezak Ellen 219
 Słomińska Marta 89, 490
 Słonimski Antoni 187, 315, 346, 407
 Słowacki Juliusz 84, 399, 400
 Smagacz Henryk 20
 Smaszcz Waldemar 64, 98, 482
 Smolana Krzysztof 185
 Smoleński Paweł 260–263, 480
 Smolka Iwona 124, 138, 490
 Smykowska Elżbieta 53
 Sobańska Karolina Rozalia Tekla 408
 Sobczak Sławomir 386
 Sobieski Wacław 400
 Sobol-Jurczykowski Andrzej 73
 Sobolewska Justyna 313
 Sollors Werner 220
 Sołowiew zob. Sołowjow Władimir Siergiejewicz
 Sołowjow Władimir Siergiejewicz 300
 Sołżenicyn Aleksandr Isajewicz 372
 Soroka Wacław 366
 Sosnowska Joanna 234
 Součkova Milada 346
 Southern Terry 286
 Sowa Jacek 259
 Sowicz Bożena 382
 Sowietow S.S. 405
 Sowulewski Lech 348, 353
 Spodenkiewicz Paweł 105, 108, 490
 Sprusiński Michał 63, 482
 Spychalski Mirosław 475, 490
 Spyta Tadeusz 378
 Stachnik Chris 383
 Staff Leopold 183, 369, 370, 401
 Stala Anna 47, 49

- Stala Marian 143, 145
 Stalin Józef (właśc. Iosif Wissarionowicz Dżugaszwili) 112, 304–307, 320, 355, 404, 463, 481
 Stankiewicz Edward 346
 Starczewska Roma 359
 Starczewski Michał 187, 490
 Starzyński Stefan Bronisław 184
 Stefanowska Lidia 223, 483
 Stefanowska Zofia 403, 404
 Steinbeck John Ernst 69, 359
 Stempowski Jerzy 343
 Stendhal (właśc. Marie-Henri Beyle) 300
 Sterna-Wachowiak Sergiusz 332, 489, 490
 Sterne Laurence 134
 Stępień Marian 172, 174, 490
 Stępnik Krzysztof 462, 490
 Stolarek Zbigniew 289, 490
 Stopel Bartosz 309, 490
 Storm Linda 218
 Straszewicz Czesław 199, 354
 Strauss Leo 434
 Strebelle Olivier 249, 251
 Strempek Shea Suzanne 219
 Stróżyński Tomasz 170
 Strusiński Michał 63, 482
 Strykowski Julian (właśc. Pesach Stark) 9, 155–157, 159–166, 480, 486, 488, 489
 Strzałka Jan 362
 Strzelecka Anna 43, 46
 Strzelecki Jan 245
 Strzetelski Stanisław 62, 490
 Stuhr Jerzy 46
 Styka Jan 296
 Suchecki Władysław 376
 Suder Witold 378
 Sulikowski Andrzej 251, 255, 490
 Sułkowski Tadeusz 353
 Sumner Gregory D. 414
 Surdykowska Jagoda zob. Szczurowska-Surdykowska Jagoda
 Surdykowski Jerzy 259
 Surmiak-Domańska Katarzyna 260, 261, 263–265, 480
 Surynowa-Wyczółkowska Janina 169, 175, 199, 208, 490
 Sutowski Michał 428, 486
 Sylvan Monika 358
 Sypniewska Kamila 432, 434, 491
 Szajnert Alicja zob. Frajllich Anna
 Szajnert Danuta 28, 490
 Szalewska Katarzyna 418
 Szałagan Alicja 105, 203, 345, 393
 Szałasta-Rogowska Bożena 24, 43, 304, 486, 491
 Szczepańska Maria 246
 Szczepański Aleksander 246
 Szczepański Jan Józef 9, 245–256, 354, 480, 481, 484, 486, 490
 Szczerciński Marek 344
 Szczerek Ziemowit 313, 322, 490
 Szczurowska-Surdykowska Jagoda 259
 Szczutkowski Henryk 219
 Szejnert Małgorzata 9, 257, 260, 261, 265–270, 273–283, 481, 483, 492
 Szekspir William 142, 184, 241
 Szemplińska-Sobolewska Elżbieta 315
 Szeruda Jan Jerzy 155
 Szewc Piotr 155, 156, 160, 167
 Szlachta Bogdan 433
 Sznajderman Monika 223, 483
 Szoda Jarosław 475, 490
 Szopa Andrzej 386
 Szpociński Andrzej 131, 490
 Szrajerówna Janina 356
 Szulżycka Alina 172, 484
 Szymanowski Karol Maciej 42
 Szymańska Adriana 384, 386
 Szyper Henryk 404
- Ś
- Ścibor-Rylski Aleksander 467
 Ściegienny Piotr Wojciech 171
 Śliwiak Tadeusz 22–24
 Śliwiński Artur 400, 403

- Śliwiński Piotr 337, 490
 Śmieja Florian 9, 13, 17–25, 44, 203,
 204, 211, 347, 360, 361, 481, 482, 488–
 490
 Śniechowski Adam 352, 358
 Śpiewak Paweł 157, 490
 Świda-Ziemba Hanna Maria 440
 Świdorski Bolesław 440
 Świdorski Marek 348
 Święch Jerzy 73
 Święcicki Marek 360
 Świrszczyńska Anna 30
- T**
- Taborski Bolesław 108, 491
 Tacyt (właśc. Publius Cornelius Tacitus)
 394
 Talar Henryk 386
 Talese Gay 286, 293
 Tan Amy 218
 Tarnowska Maria 253, 487
 Tatkiewicz Anna 54
 Tatkiewicz Władysław 346
 Taylor-Terlecka Nina 343, 369
 Telakowska Wanda 415
 Tennenbaum Anna 396/397
 Terlecki Olgierd 61, 491
 Terlecki Tymon 14, 73, 84, 98, 343–372,
 400, 402, 446, 450, 452, 487, 491
 Terlecki Władysław Lech 92, 485
 Tetmajer Kazimierz 91, 92
 Theates zob. Weintraub Wiktor
 Thigpen-Miłosz Carol 380
 Thomas Dylan Marlais 70
 Thomas William Isaac 221, 276, 491
 Thompson Dorothy 419
 Thompson Hunter Stockton 286, 290,
 293, 294, 309, 310, 314, 318, 322, 490
 Thomson Tim 338
 Timur Chromy 307
 Tischner Łukasz 146, 488
 Tito Josif Broz 457
 Tkaczyszyn-Dycki Eugeniusz 384
 Tokarczuk Olga 477
 Tomasik Wojciech 458, 462
 Tomasza z Akwinu 343
 Tomaszewski Adam 9, 327–333, 337,
 338, 481, 482, 489, 490
 Topolińska Zuzanna 346
 Torańska Teresa 42
 Toynbee Arnold 416
 Traherne Thomas 142
 Trapszowie, dynastia 362
 Trembecki Stanisław 399, 481
 Triolet Elza 458
 Trzeciakowska Anna 347, 372
 Trznadel Jacek 56
 Trzynaśkowski Jan 205, 491
 Turewicz Zbigniew 359, 362
 Turley Tomasz 346
 Turowicz Anna 362
 Turowicz Jerzy 362
 Turski Marian 296
 Tuwim Julian 79, 81, 91, 183, 184, 233,
 484, 491
 Twain Mark 426
 Tyrmand Leopold 10, 425–436, 439,
 449, 450, 460, 481, 483, 486, 489, 491
 Tyrmand Mary Ellen 426, 430, 434
 Tyrmand Matthew 432, 434, 491
- U**
- Ueda Reed 417
 Ujma Magdalena 234, 483
 Ulicka Danuta 170
 Ułamek Artur 339
 Uniłowski Zbigniew 187, 315
 Urbanek Mariusz 183, 491
 Ustaborowicz Bogusław 386
- V**
- van Gogh Vincent Willem zob. Gogh Vin-
 cent Willem van
 Vandenberg Arthur Hendrick 421
 Vanderbilt Cornelius 69
 Vargas Getúlio Dornelles 185
 Venclova Tomas 477
 Viganò Renata 458

W

- Wachowicz Roman 187
 Wade Clark Roof 265
 Wajda Andrzej 457
 Wald Alan M. 414
 Waliszewski Zygmunt 233
 Walkuski Eugeniusz 386
 Wałęsa Lech 308
 Wałkuski Marek 260
 Wantuła Andrzej 155
 Wańkowicz Melchior 176, 190, 199, 203,
 230, 235, 289, 293, 294, 300, 315, 331,
 414, 491
 Warakomska Dorota 259
 Warchał Arnold 382, 383, 385, 491
 Warchał Dariusz 385
 Warren Neal M. 381
 Waryński Ludwik Tadeusz 458
 Wasilewski Zygmunt 315
 Wasiołek Edward 346
 Wasiutyński Wojciech 450, 451
 Wawer Krzysztof 386
 Wazner Krzysztof 378
 Ważyk Adam 300, 320–322, 462, 463
 Weaver Richard 434
 Weber John Baptiste 268
 Weintraub Wiktor (pseud. Quidam,
 Theates, ww.) 10, 344, 393–411, 481,
 491
 Wejs-Milewska Violetta 43, 44, 491
 Wellisz Leopold 399
 Werner Mateusz 108
 Wędziagolski Karol 205
 Węgrzyn Józef 363
 Węgrzyniak Anna 74, 81, 98, 125, 491
 Węgrzyniakowa Anna zob. Węgrzyniak
 Anna
 Whitman Walt 142, 144–151, 378, 384, 490
 Wieczorkiewicz Bronisław 322
 Wierciński Edmund 142
 Wierzbiański Bolesław 273
 Wierzbicki Piotr 386
 Wierzewski Wojciech Antoni 375, 378,
 381, 386, 491
 Wierzyński Kazimierz 9, 61–70, 73–
 75, 77–84, 87–100, 183, 184, 234,
 343–345, 350, 357, 365, 368–370, 372,
 403, 414, 443, 481–486, 489–492
 Wiktor Jan 315
 Wilczek Piotr 88, 93–95, 491
 Williams William 275
 Wincenciak Tadeusz 358
 Wiorogórski Mikołaj 189, 491
 Wiszniowska Monika 266, 484
 Wiśnicki Adrian 381, 382, 384, 385
 Wiśniewski Dariusz 382–384
 Witkacy zob. Stanisław Ignacy Witkie-
 wicz
 Witkiewicz Stanisław Ignacy (pseud.
 Witkacy) 350
 Wittek Hans 209
 Wittgenstein Ludwig 476
 Wittlin Józef 44, 79, 189, 195, 231, 232,
 239, 294, 338, 344, 349, 350, 354, 367,
 368, 372, 442, 443, 491
 Wodehouse Pelham Grenville 436
 Wohnout Wiesław 93
 Wojtyła Karol 435
 Wolanin Małgorzata 435, 450, 481, 491
 Wolfe Thomas Kennerly (pseud.
 Tom) 70, 286, 288, 293, 294, 314, 318,
 488, 491
 Wolny Kazimierz zob. Wolny-Zmorzyń-
 ski Kazimierz
 Wolny Wilhelm 378, 491
 Wolny-Zmorzyński Kazimierz 331, 491
 Wolski Jan 17, 18, 44–46, 50, 482, 485,
 488, 489, 491
 Wordsworth William 142
 Woroszyński Wiktor 38, 321
 Wójcik Jan 187
 Wójcik Władysław 187
 Wójcińska Agnieszka 278, 492
 Wójs Irena 383
 Wóycicki Kazimierz 162
 Wóycicki Stefan 198, 492
 Wright Frank Lloyd (właśc. Frank Lin-
 coln Wright) 270

- Wrona Marcin 260
 Wróbel Józef 241, 492
 Wróbel Marcin 286, 491
 Wróbel Paul 215
 Wróbel Wojciech 382, 386
 Wróblewski Bogusław 118, 119, 386, 492
 Wrzos Konrad 183
 Wrzoscowa Janina 463
 Wtulich Josephine 417
 Wygodzki Stanisław 315
 Wyka Kazimierz 404, 405, 407
 Wyrzykowski Marian 364
 Wyskiel Wojciech 107, 119, 188, 486, 492
 Wysocka Jolanta 389, 484
 Wysocka Lidia 347
 Wysocka Stanisława 348, 356
 Wypiański Stanisław 346, 404, 405
 Wytrwal Joseph Anthony 414, 492
- X
- Xu Wenying 216–218, 224, 484
- Y
- Yeats William Butler 142, 484
 Yezierska Anzia 218
- Z
- Zagajewski Adam 20–22, 24, 439
 Zahorska Stefania 354
 Zając Władysław 109
 Zajączkowski Ananiasz 405
 Zakrzewska-Strózik Lidia 389
 Zaleski Marek 28, 206, 211, 329, 485, 492
 Zalewski Wojciech 378
 Zamachowski Zbigniew 386
 Zamrzycka Grażyna 9, 27, 28, 30–34, 36–39, 482
 Zamora Maria 382
- Zamoyski August 183
 Zamoyski Jan Sariusz 400, 481
 Zangwill Israel 452
 Zanussi Krzysztof 386
 Zawada Andrzej 380, 492
 Zawieyski Jerzy 320, 402
 Zawodziński Karol Wiktor 395, 399, 405, 409
 Zbierzowska-Frydrych Wanda 349
 Zbyszewski Wacław Alfred 398
 Zelwerowicz Aleksander 356
 Ziątek Zygmunt 280, 285, 448, 492
 Zielichowski-Wojniłowicz Tadeusz 105, 492
 Zielińska Maria 379
 Zieliński Jan 43, 109, 234, 492, 493
 Ziemianin Adam 386
 Zieniewicz Andrzej 160, 208, 483
 Ziętkiewicz Władysław Jan 197
 Zimbardo Philip 258
 Zinn Howard 258
 Znaniecka-Lopata Helena 346, 414, 492
 Znaniecki Florian 221, 276, 346, 491
 Związek Kazimierz 356
 Zybura Marek 472, 485
 Zyman Edward 43, 44, 46, 492
- Ż
- Żarnowska Anna 179
 Żbik Edward 414
 Żebrowski Rafał 33
 Żeleński Boy Tadeusz 405
 Żeromski Stefan 194, 298, 316, 346
 Żółkiewski Stefan 280, 404, 492
 Żuławski Jerzy 144, 489
 Żurakowski Janusz 43
 Żurawski Joseph 349
 Żurek Sławomir Jacek 103, 105–107, 119, 492
 Żurek Stanisław 48

Redaktor
Magdalena Starzyk

Projektant okładki i stron działowych
Emilia Dajnowicz

Redaktor techniczny
Barbara Arenhövel

Łamanie
Alicja Załęcka

Copyright © 2016 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-777-7
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-8012-778-4
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 32,0. Ark. wyd. 40,0. Papier offset. kl. III, 90 g
Cena 50 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: „TOTEM.COM.PL Sp. z o.o.” Sp.K., ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Więcej o książce

CENA 50 ZŁ
(+ VAT)

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-778-4